

СЛИКАРСКА КОЛОНИЈА »ПРОХОР ПЧИНСКИ«

ПРИМЕР НА МЕГУРЕПУБЛИЧКА КУЛТУРНА СОРАБОТКА

— КУМАНОВО И ВРАЊЕ — ОРГАНИЗАТОРИ НА КОЛОНИЈАТА, ШТО ВО ИДНИНА ТРЕБА ДА ПРЕРАСНЕ ВО СОБИРАЛИШТЕ НА ПОВЕКЕ УМЕТНОСТИ. — УМЕТНИЦИТЕ САМОСТОЈНО ГИ ПРИЛАГОДИЈА ЗА УПОТРЕБА ЗА ПУШТЕНИТЕ КОНАЦИ НА ОВОЈ ЗНАЧАЕН НАШ МАНАСТИР

ВО СРЕДНИОТ ТЕК НА РЕКАТА ПЧИЊА Е ЖИВО. Група работници и неколку машини на тешка механизација ги довршуваат последните километри на патот од селото Старо Нагоричане до историското место манастирот „Прохор Пчински“, во кој е одржано I заседание на АСНОМ. Во конациите на старата манастирска градба во голема мерка подзаборавена од неопходната грижа да се зачува оваа ретка архитектура, веќе во вторпат, годинава од 15 јули до 1 август а минатата од 2 до 12 август, се одржува Сликарска колонија „Прохор Пчински 75“.

Иницијатори на овој уметнички собир се Културно-просветната заедница на Куманово и Работничкиот универзитет од Врање. Колонијата работи во рамките на меѓурејпубличката и меѓуопштинската културна соработка. Таа зазема посебно место во соработката не само меѓу ликовните уметници од двете општини, туку и ги оживотворува и пренесува на младите генерации одделните историски настани од заедничката борба на југословенските народи и народности, кои во текот на НОВ, заеднички се бореа во пајувите на Козјак.

Во старите конаци, нагрисени од забот на времето, се сместени ателјеата на уметниците на годинашната Сликарска колонија: Бранко Томановиќ од Никшиќ, Радуле Ангеловиќ од Крушевац, Јован Зеќ од Белград, Занели Авдуќ од Косовска Митровица, Зоран Петрунијевиќ, Јовица Дејановиќ, Миодраг Станковиќ, Предраг Савиќ и Никола Николиќ — сите од Врање, Драган Ташевски, Зоран Јакимовски, Драган Трендафиловски и Јовица Поповски од Куманово.

ДОЈДЕНЕЦОТ ИЛИ ПАТНИКОТ НАМЕРНИК по првата средба со учесниците на овој уметнички собир и притојната средина, останува изненаден од интересниот начин на

организацијата на Колонијата: организаторот на учесниците им обезбедува само храна и спиење. Тие самите речиси разурнатите конаци ги исчистиле, малтерисале и варосале, ги претвориле во соби за спиење и импровизирани ателјеа во кои наместо стакло на прозорците распнале обичен најлон, а страниците од дрвени кревети им служат како шифонери. Организаторот на овие млади ентузијастички секојдневно им донесува храна. Голинава храната ја обезбедува Културно-просветната заедница од Куманово, а минатата Работничкиот универзитет од Врање.

Поголем дел од сликите што учесниците во моментот ги сликаат, покрај разните слободни теми, се на тема од НОВ и Револуцијата.

Бранко Томановиќ, сликар и скулптор од Никшиќ, работи врз слика во масло на тема од познатата „Крвава бајка“ од Десанка Максимовиќ, на која конкавно се наредени осум германски шлемови, под нив осум униформи со пушки пред себе, а во просторот пред нив се леделејат мртвите тела на стреланите ученици од Крагуевацката гимназија.

„Судир на оружјето“ е насловот на сликата врз која работи **Радуле Ангеловиќ**, на која во фонот се гледаат цевки на пушки и шмајзери, а над нив четири искриволочени ликови на германци и череп со шлем. На **Занели Авдуќ** најблизок му е еформелот, а **Зоран Петрунијевиќ**, наивец од Врање, во пасторална атмосфера останува верен на своето секојдневие — селскиот амбиент.

СИТЕ ДРУГИ УЧЕСНИЦИ НА КОЛОНИЈАТА И ПРИПАГААТ речиси на најмладата генерација. Секој од нив, со академска ликовна култура и солидни знаења во оваа средина наоѓа место на потполно спокој во кој може да се бара и наоѓа себеси.

По една од творбите создадени во овој одличен амбиент останува како трајна своина на Уметничката галерија во Куманово, а сите други истата галерија ги користи една година. Во овој период таа организира повеќе изложби. Така, веќе во октомври во Куманово и Врање ќе бидат отворени изложби, „Прохор Пчински 75“, а во ноември истите слики ќе бидат изложени во Изложбениот салон на Центарот за култура и информации — Скопје.

Зратимената сликарска колонија „Прохор Пчински“ е пример како се осмислува убава и корисна манифестација, за која биле потребни само иницијатива, организатор и група уметници — ентузијастички, кои искажувајќи се секој на свој начин од година во година создаваат збирка на различни сликарски гледања и стилови, разновидни жанрови и мотиви.

И КОГА НЕКОЈ СЕРИОЗНО БИ СЕ ЗАФАТИЛ ЗА РЕСТАВРАЦИЈА НА КОНАЦИТЕ НА „ПРОХОР ПЧИНСКИ“, тие би можеле да станат собиралниште на повеќе уметности, а да не зборуваме за тоа што би значело за меѓурејпубличката културна соработка. Би можело во нив да се организираат разни семинари и средби на историчари, при што би се изучувала историјата од НОВ, на литерати и слично, каде би се остварувала конкретна соработка, или култура на лице место. На овие меѓи, на падините на Козјак каде заеднички се бореле борците на III и IV скопска и II македонска бригада со заеднички рејпублички средства, во организација на рејпубличките културно-просветни заедници од Скопје, Белград, Ниш, конациите на „Прохор Пчински“ би се претвориле во пријатно и корисно катче за одбележување и изучување на историјата, за организирање на најразлични уметнички собири и манифестации.